

POSTANOWIENIE

5 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 5 grudnia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.P.

z udziałem K.P., U.Z., W.P., M.P., P.P. i K.B.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej K.B.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 2 marca 2023 r., II Ca 461/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża uczestnika K.B. kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz wnioskodawcy A.P., pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik K.B. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Wskazał, że w okolicznościach sprawy wnioskodawca mógł objąć sporną działkę jedynie w posiadanie zależne, co wynika z zasady *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*. Zarzucił również, że stanowisko Sądu Okręgowego koliduje z jednolitym poglądem judykatury stawiającym szczególnie wysokie wymagania co do podstaw zasiedzenia udziału we współwłasności ze względu na treść art. 206 k.c.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej stawia skarżącemu wysokie wymagania. Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, aby sytuacja taka miała miejsce w sprawie rozstrzygniętej zaskarżonym postanowieniem.

W świetle wiążących Sąd Najwyższy ustaleń Sądów *meriti*, sporna działka wchodziła w skład gospodarstwa rolnego, które zostało nieformalnie przekazane wnioskodawcy przez rodziców. W takiej sytuacji, wzięwszy pod uwagę, że wnioskodawca obejmował we władanie całość gospodarstwa, okoliczność, iż rodzice wnioskodawcy nie byli właścicielami spornej działki, a jedynie władali nią za

zgoda właściciela – dziadka wnioskodawcy – nie wyłączała przyjęcia, że posiadanie wnioskodawcy miało samoistny charakter w odniesieniu do całego gospodarstwa, w tym spornej działki, jeżeli posiadaniu temu towarzyszyły znamiona charakterystyczne dla posiadania właścicielskiego, co zostało ustalone przez Sąd *meriti*. Dostrzec trzeba przy tym, że powołana we wniosku paremia odnosi się do nabycia praw podmiotowych, natomiast w przypadku posiadania nie jest wykluczone, że zmiana posiadacza będzie wiązać się również ze zmianą charakteru posiadania.

Racją jest, że w judykaturze Sądu Najwyższego, dążąc do ochrony współwłaścicieli, stawia się rygorystyczne wymagania co do zasiedzenia udziału we współwłasności (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2019 r., IV CSK 283/19 i z dnia 9 września 2022 r., I CSK 1683/22). Pogląd ten odnotował również Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego postanowienia. W okolicznościach sprawy miała jednak miejsce szczególna sytuacja, w której do nabycia udziału we współwłasności przez posiadacza doszło w drodze spadkobrania w długim czasie po objęciu przezeń rzeczy w posiadanie samoistne. Stanowisko Sądu Okręgowego, według którego, skoro faktyczny sposób wykonywania posiadania w odniesieniu do całej rzeczy po nabyciu udziału we współwłasności nie uległ zmianie, to dotychczasowy posiadacz, a zarazem współwłaściciel, kontynuował posiadanie samoistne w odniesieniu do całości działki, nie może być w takim przypadku uznane za nietrafne w stopniu oczywistym i elementarnym, jak tego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 520 § 3, art. 98 § 1¹ i art. 108 § 1 w związku z art. 13 § 2, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[a]